

**А. О. Гусєв**

*студ. III курсу економіко-правового факультету ОНУ імені І. І. Мечникова  
спеціальність «Облік і оподаткування»  
Науковий керівник: ст. викл. Г. В. Буслаєва*

## **ПОДАТКОВИЙ АУДИТ ЯК ЕЛЕМЕНТ ПОДАТКОВОГО ПЛАНУВАННЯ ПІДПРИЄМСТВА**

Досліджувана тема є актуальною, оскільки аудиторські послуги у сфері оподаткування на сьогоднішній день стають все більш необхідними, так як зобов'язання за податками й платежами становлять значну питому вагу у структурі кредиторської заборгованості підприємств. Пошук легальних шляхів мінімізації оподаткування стає однією з найбільш значущих функцій податкового планування підприємств. Особливого значення податковий аудит набуває в умовах інтенсивного реформування податкового законодавства, а також фіскального типу податкової політики держави.

Податковий аудит – комплексна і незалежна перевірка податкового обліку суб'єкта господарювання, правильності нарахування і сплати податків і зборів, а також оцінювання податкових ризиків [1, с. 125]. Слід зазначити, що законодавчого поняття «податковий аудит» як незалежна аудиторська перевірка станом на сьогодні в Податковому кодексі України (ПК України), Законі України «Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність» чи в інших нормативно-правових актах в Україні не існує.

Основними цілями проведення податкового аудиту на підприємстві є:

- встановлення системи податкового обліку на підприємстві;
- надання незалежної аудиторської думки щодо достовірності даних податкового обліку і податкової звітності;
- перевірка на відповідність податкової звітності вимогам чинного податкового законодавства України;
- оцінка податкових ризиків підприємства та пошук механізмів щодо їх усунення;
- вибір оптимальної стратегії податкового планування підприємства, спрямованої на зменшення податкового навантаження;
- виявлення шляхів щодо вдосконалення системи податкового обліку підприємства та інші.

Податковий аудит підприємства слід класифікувати за наступними ознаками:

- в залежності від суб'єкта перевірки (внутрішній, зовнішній);
- в залежності від обсягу перевірки (комплексний, тематичний, структурний) [2].

Податкове планування на підприємстві являє собою комплексний інтеграційний процес, організація якого повинна базуватися на системному

підході в управлінні податками, з використанням досягнень різних економічних та фінансових методів [3, с. 276]. Так, податковий аудит як елемент податкового планування підприємства спрямований на оптимізацію оподаткування, зниження податкових виплат, що досягається шляхом застосування спеціальних механізмів, що не суперечить законодавству, зокрема:

- усунення подвійного оподаткування;
- застосування податкових пільг і спеціальних режимів;
- реформування облікової політики;
- усунення системних помилок у податковому обліку [4].

Проведення податкового аудиту на підприємстві в першу чергу залежить від наступних чинників:

- об'єкт перевірки (юридична особа чи фізична особа – суб'єкт підприємницької діяльності (СПД));
- система оподаткування підприємства чи СПД (загальна чи спрощена);
- чи є суб'єкт господарювання платником ПДВ;
- чи ведеться зовнішньоекономічна діяльність;
- категорія підприємства в залежності від кількості працівників, балансової вартості активів та чистого доходу, наявність структурних підрозділів тощо.

Проведення податкового аудиту з метою оптимізації системи податкового планування підприємства і, як наслідок, пошуку легальних шляхів мінімізації податкового тягаря, передбачає, перш за все, аудит з таких податків:

- податку на прибуток підприємств (для юридичних осіб, що застосовують загальну систему оподаткування) – перевірка на відповідність вимогам чинного податкового законодавства застосування ставок податку на прибуток, а також перевірка операцій, пов'язаних із відстроченими податковими активами і зобов'язаннями з податку на прибуток;

- податку з доходів фізичних осіб (для СПД, що використовують загальну систему оподаткування) – перевірка витрат, пов'язаних з господарською діяльністю фізичної особи – підприємця, які зменшують об'єкт оподаткування у відповідності зі ст. 177 ПК України [5, ст. 177] тощо;

- єдиного податку (для всіх суб'єктів господарювання, які застосовують спрощену систему оподаткування) – перевірка законності застосування суб'єктом господарювання певної групи платників єдиного податку відповідно до ч. 4 ст. 291 ПК України тощо;

- податку на додану вартість (для суб'єктів господарювання, які є платниками ПДВ) – перевірка правильності застосування ставок 0%, 7%, 20% згідно зі ст. 193 ПК України тощо.

Результатом податкового аудиту є звіт незалежного аудитора, який стає основою для податкового планування підприємства.

Таким чином, податковий аудит проводиться, насамперед, з метою оптимізації системи податкового планування підприємства і, як наслідок, мінімізації оподаткування його діяльності.

### ***Список використаної літератури***

1. Костюк Б. В. Організація податкового обліку на підприємстві. *Економіка і регіон: Науковий вісник Полтавського національного технічного університету імені Ю. Кондратюка*. 2015. Вип. 1 (50). С. 124–129.
2. Воробьева О. Налоговый аудит: зачем нужен, виды, этапы. Финансовый директор : веб-сайт. URL: <https://www.fd.ru/articles/159416-nalogovyy-audit-zachem-nujen-vidy-etapy>.
3. Чернякова Т. М., Хуснулліна Ю. І. Роль податкового планування в управлінні податками на підприємстві. *Наукові праці Кіровоградського національного технічного університету. Економічні науки*. 2008. Вип. 14. С. 273–277.
4. Податковий аудит : веб-сайт. URL: <http://www.credo-audit.com.ua/ua/828.html>.
5. Податковий кодекс України : Закон України від 02.12.2010 № 2755-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>.